

POLICIE VE ŠKOLE

HHC ve školách – definitivní konec potíží?

S návykovými látkami se potýkají pedagogové velmi často. Současná legislativa nedává možnosti školám s některými návykovými látkami účinně „bojovat“ a chránit žáky. V roce 2022 řada pedagogů a rodičů žáků ani netušila, co je to kratom. V roce 2023 se ve školách již často objevovaly problémy s touto drogou. Proto hledají možnosti, jakým způsobem zařadit zákaz užívání kratomu do školních řádů. Droga byla prodejci propagována kvůli zlepšování paměti a dosahování lepších výsledků učení, pro podporu zvýšení výkonu učení apod.

Tyto důvody jsou hlavní příčinou velké oblíbenosti drogy u žáků. Dostupnost drogy není účinně regulována, je možnost koupit kratom na internetu. V prodejním automatu bylo možno zakoupit bonbony, resp. produkty označené jako sběratelské předměty s obsahem HHC apod. Nyní vysvitla malá jiskřička naděje, že problém s novými drogami bude společností vyřešen.

Ve společnosti, a to zejména ve školách a školských zařízeních, každý další uplynulý měsíc rostly obavy pedagogů i rodičů žáků z volné dostupnosti nových drog a tím rostl strach o duševní a tělesný vývoj mládeže. Na rozdíl od užívání konopí (THC) nehrozil za užívání gumových medvídků s obsahem HHC žádný postih. Neustále se diskutovalo o zavedení přísnějších pravidel¹ pro prodej kratomu a nových kanabinoidů (HHC, HHC-O, THCP aj.) a o jejich další distribuci místo toho, aby se vláda postavila čelem k problému s novými drogami. Kratom úspěšně dobývá „školní trh“ na českých a moravských školách za přihlížení odpovědných osob za zdraví mládeže ve školách. Média v posledním roce přinášela příběhy dětí po požití látky HHC. Tlak veřejnosti a médií nakonec přinesl ovoce.

Od 6. března 2024 je v účinnosti nové nařízení vlády č. 52/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznámení návykových látek. Nově byly zařazeny do seznamu psychotropních látek² tyto kanabinoidy:

- **HHC** (hexahydrokanabinol) vyskytuje se v malém množství v rostlině konopí, jeho výroba z konopí by byla ekonomicky nevýhodná, proto se vyrábí synteticky z THC,
- **HHC-O** (hexahydrokanabinol-O-acetát) – vyrábí se synteticky, v přírodě se nevyskytuje, jedná se o upravenou verzi HHC, má silnější účinek než HHC,
- **THCP** (tetrahydrokanabiforol) – má výrazně silnější účinek než THC,³ pravděpodobně nejsilnější dosud známý kanabinoid na světě (dávkování pro začátečníka **1 mg!!!**).⁴

Ve školách se pedagogové mohou setkat s výše uvedenými návykovými látkami nejen ve formě gumových medvídků, ale mohou také být v kapalném stavu **v tinkturách, olejích, náplních do elektronické cigarety (e-liquid), případně v kapslích**. Kratom bohužel zůstává ve školách nadále legální.

Tyto tři kanabinoidy byly do nařízení vlády zařazeny na určitou dobu. **Od 1. ledna 2025 budou tyto látky opět mimo jakoukoliv regulaci a mohou být veřejnosti dostupné, a to i žákům ve školách.**⁵ Čas ukáže, jestli tomu tak opravdu bude. Věřím, že i dostupnost kratomu pro děti bude omezena a bude pro děti nelegální.

Postup školy při požití návykové látky žákem

Pokud má pedagog důvodné podezření, že žák požil zakázanou látku, zavolá příslušníka Policie ČR nebo strážníka obec-

ní policie. Poté je žák vyzván policistou nebo strážníkem k **orientačnímu vyšetření** na přítomnost návykové látky. K tomuto úkonu není třeba přítomnost zákonných zástupců žáka (u nezletilých žáků) nebo jejich souhlas s provedením úkonu. Pokud se žák nepodrobí orientačnímu vyšetření na přítomnost návykové látky (neuposlechne výzvu)⁶ a odmítne také odborné lékařské vyšetření, zpravidla spojené s odběrem krve, hledí se na něj, jako by požil návykovou látku.⁷ O odborném lékařském vyšetření žáka je třeba informovat zákonné zástupce a v případě jejich nepřítomnosti je třeba, aby byl u úkonu se žákem pracovník OSPOD, který bude hájit práva nezletilého žáka. Postup školy při důvodném podezření požití návykové látky žákem je uveden ve **webináři**⁸ „Rodiče, váš souhlas nikdy nepotřebujeme.“ Ve webináři je uvedena i povinnost pracovníka OSPOD **převzít si žáka pod vlivem NL**, pokud se škola nemůže spojit s rodiči **v kteroukoliv denní i noční hodinu**.⁹

Otázkou zůstává, zda Policie ČR disponuje testy, které budou **spolehlivě** odhalovat přítomnost kanabinoidů HHC, HHC-O a THCP ve slinách u žáků. Domnívám se, že tomu tak není. Podle pana Martina Kuchaře, vedoucího laboratoře forenzní analýzy biologicky aktivních látek na VŠCHT v Praze, začal 1. ledna 2024 výzkumný tým pracovat na vývoji imunochemických testů, které policii umožní odhalovat intoxikaci HHC u řidičů.¹⁰ Podle sdělení Martina Kuchaře s finálním produktem chtějí přijít do tří let...

⁶ Nemůže být k úkonu jakkoliv donucován (pro policii je žák v postavení osoby poškozené, oběti a pachatel je ten, kdo zakázanou látku dítěti poskytl).

⁷ Kázeňská opatření školy je pak možno uložit.

⁸ www.policieveskole.cz

⁹ Die situace, pokud to zdravotní stav žáka dovolí, jinak samozřejmě volat ZZS.

¹⁰ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-vyvijji-testy-na-hhc-kriminalizovat-i-kratom-by-mi-prislo-uz-hodne-zahranou-246179>, cit. 10. 3. 2024 – u řidičů proto, že požadavek vznesla dopravní policie před rokem

¹ Úplný zákaz prodeje kratomu nebo produktů s obsahem HHC dětem, omezení internetového prodeje, zákaz prodeje HHC ve výdejních automatech, umístění automatů ve větší vzdálenosti od škol, kontrola nad distribucí apod.

² Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb., Seznam č. 4 psychotropních látek

³ THC patří k hlavním psychoaktivním složkám konopí (marihuany), účinek THCP je cca 30x silnější než THC.

⁴ <https://www.califarms.cz/rubriky/blog/nejcastejsi-otazky-vse-co-potrebujes-vedet-o-thcp/>, cit. 10. 3. 2024

⁵ Čl. III s odkazem na Čl. 1, bod 4. nařízení vlády č. 52/2024 Sb.

Ing. Bc. Luděk Cuták, plk. v. v., specialista na trestní právo mládeže, 28 let praxe u Policie ČR jako kriminalista, vyšetřovatel, učitel práva a vedoucí pracovník

POLICIE VE ŠKOLE

Hlásit nález drogy policii?

Nedávno jsem se zabýval otázkou, zda je škola povinna v případě nalezení drogy u žáka (konkrétně marihuany) předat případ policii, pokud žák nejeví známky, že je pod vlivem návykové látky. Tazateli jsem odpověděl a domnívám se, že odpověď může zajímat ostatní pedagogy. Ve svém příspěvku se zaměřuji na to, zda existuje podle trestního zákoníku povinnost školy oznámit Policii ČR každý nález drogy u žáka. Nezabývám se otázkou, zda nález drogy u žáka vyžaduje nějaké morální, sociální, etické, kázeňské aj. „odsouzení“ ze strany školy.

Obecně nelze dát na tuto otázku jednoznačnou odpověď, neboť neznám všechny aspekty případu. Jak by mohla a někdy i měla škola postupovat, aby neporušila zákony v případě nálezů návykové látky (dále jen „droga“), vysvětlím na názorných příkladech. Je třeba si uvědomit, že užívání drog osobou, tedy i žákem nebo studentem, není trestné. Společnost neakceptuje žáky nebo studenty pod vlivem drog ve škole nebo školském zařízení.¹ Ve výše uvedeném případě žák nejeví známky užívání drogy. A já budu předpokládat, že tyto známky užívání drogy nebude mít ani na konci vyučovacího dne ve škole.

V případě, že by pedagog měl při nálezů drogy u žáka důvodné podezření na užití marihuany nebo jiné drogy, řídil by se zákonem na ochranu před škodlivými účinky návykových látek.² Pedagog by zavolał Policii ČR nebo obecní policii, která by vyzvala žáka mladšího 18 let, aby se podrobil orientačnímu vyšetření při důvodném podezření na užití drogy.³ Studenta staršího než 18 let může vyzvat k podrobení se orientačnímu vyšetření kromě Policie ČR a strážníka obecní policie také zejména úředník Probační a mediační služby nebo ošetřující lékař žáka nebo studenta.

Osobu odpovědnou za provádění orientačního vyšetření na užití drogy žákem je třeba **volat pouze při důvodném podezření** užívání drogy. Nestačí pouhé podezření, že by žák mohl být (snad) pod vlivem drogy. Obecně se domnívám, že pouhé držení malého množství drogy nezakládá důvodné podezření na užití drogy žákem. Není ale vyloučeno, aby i držení malého množství drogy mohlo zakládat důvodné podezření na užití

drogy žákem, pokud v dřívější době žák drogu prokazatelně užíval. Vždy záleží na konkrétní situaci. Důvodným podezřením na užití drogy může být skutečnost, že žák se chová nestandardně, je nepřírozně veselý, má zarudlé oči, rozšířené zornice apod. Nelze postupovat tak, že se plošně vyzvou všichni žáci ve třídě, aby se podrobili orientačnímu vyšetření na požití drogy a z výsledku vyšetření posléze zjistit, který ze žáků ještě mohl užit drogu.

Z hlediska trestního práva lze **nález drogy** u žáka v **množství větším než malém**⁴ posoudit jako trestný čin⁵ **dle § 283 trestního zákoníku**, pokud by žák drogu přechovával pro jiného žáka (osobu). Lze to zjistit tak, že např. žák sám dobrovolně řekne, pro koho drogu uchovával, a tvrdí, že droga není pro něho samotného, ale pro kamaráda. V případě, že droga je **pro vlastní potřebu** žáka v množství větším než malém, mohl by spáchat trestný čin **dle § 284 trestního zákoníku**.⁶

Pojem „**pro vlastní potřebu**“ specifikoval Nejvyšší soud ve svém stanovisku⁷ takto: „Přechováváním pro vlastní potřebu se rozumí určení takové látky pro osobní spotřebu, tedy výhradně pro pachatele tohoto trestného činu a nikoho jiného. Musí však jít o držení takové látky v množství převyšujícím dávku potřebnou pro držitele (podle stupně jeho závislosti), neboť **držení jen jedné dávky** konzumentem drog před jejím použitím **není přechováváním**, ale jen tzv. spotřební držbou.“

⁴ Doporučuji přečíst na blogu www.policie-veskole.cz příspěvek Ústavní soud mění postoj k pěstitelům konopí.

⁵ Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy

⁶ Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy

⁷ Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu spis. zn. Tpjn 301/2013

Otázkou zůstává, zda nález drogy ve škole bude naplňovat znaky trestného činu „přechovávání omamné a psychotropní látky“ dle § 284 trestního zákoníku, nebo trestného činu „nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy“, nebo se bude jednat o přešupek dle zákona o návykových látkách.⁸ Postih za přešupek je možný pouze u osob mladistvých nebo dospělých.

Povinnost pedagogických pracovníků hlásit trestné činy je uvedena v trestním zákoníku v § 368 „neoznámení trestného činu.“ V tomto paragrafovém ustanovení jsou vyjmenovány trestné činy, o kterých se pedagog **hodnověrně dozví** a které je třeba bez odkladu oznámit Policii ČR nebo státnímu zástupci. Pro úplnost je třeba dodat, že § 368 trestního zákoníku se netýká činů jinak trestných. V odstavci 1 uvedeného paragrafu není vyjmenován prakticky žádný trestný čin týkající se drogové problematiky, nejen § 283 a 284, ale i § 285⁹, § 286¹⁰ a § 287¹¹ trestního zákoníku. Z uvedeného vyplývá, že podle trestního zákoníku **není povinností pedagoga oznamovat nález drogy policii** a za neoznámení mu nehrozí žádný trest nebo postih. Analogicky lze odvodit, že nejen nález drogy v rovině trestní se nemusí oznamovat, ale i **nález drogy v rovině přešupku** se nemusí oznamovat.¹² To neznamená, že by škola nález drogy oznamovat policii nemohla.

Vždy je třeba posoudit případ individuálně a příspěvek neslouží k tomu, aby se školy na něj odvolávaly s tím, že nález drogy nemohou nebo nemusí hlásit Policii ČR. Vždy je třeba případ posoudit selským rozumem. Nepomůže-li spolupráce s rodiči, OSPOD nebo jinými institucemi či orgány k vyřešení neuspokojivého stavu, jako krajní možnost se jeví využít spolupráci s Policí ČR.

⁸ § 39 odst. 2 písm. a) zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

⁹ Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

¹⁰ Výroba a držení předmětu k výrobě omamné a psychotropní látky a jedy

¹¹ Šíření toxikomanie

¹² Rovina trestní – nález plného batohu marihuany, rovina přešupková – nález 10 g marihuany v sáčku

Ing. Bc. Luděk Cuták, plk. v. v., specialista na trestní právo mládeže, 28 let praxe u Policie ČR jako kriminalista, vyšetřovatel, učitel práva a vedoucí pracovník

¹ Srov. § 22 b písm. c) školského zákona

² Zák. č. 65/2017 Sb.

³ Srov. § 20 odst. 1 písm. d) bod 2 zák.

č. 65/2017 Sb.